

Noe – smlouva pro všechna budoucí pokolení

Základní verš

„Ale Noe našel u Hospodina milost.“ (Gn 6,8)

Bakterie jsou organismy příliš malé na to, abychom je mohli vidět naším zrakem bez mikroskopu. Jednoduchá, obvykle okrouhlá bakterie není ani po 1000násobném zvětšení větší než hrot tužky. Jestliže jí vytvoříme vhodné podmínky pro růst – přiměřené teplo, vlhko a výživu – začne se velmi rychle rozmnožovat. Některé bakterie se rozmnožují jednoduchým dělením. Dospělá buňka se jednoduše rozdělí na dvě dceřiné buňky. Jedna bakterie může za 24 hodin vyprodukovat 18 000 000 nových bakterií. Kdyby dělení probíhalo každou hodinu, po 48 hodinách by to byly stovky miliard dalších bakterií.

Tento mikroskopický jev výstižně ilustruje rychlý růst zla po pádu do hříchu. Lidské pokolení, obdarované obrovským intelektem, pevným zdravím a dlouhověkostí, opustilo Boha a svoji výjimečnou zdatnost a sílu použilo na šíření zla ve všech jeho formách. Bakterie můžeme zničit slunečním světlem, chemikáliemi nebo vysokou teplotou. Co ale dělat s rychle se šířícím hříchem? Stoupající růst zla a vzpoury se Bůh rozhodl zastavit celosvětovou potopou.

Tato situace tvoří pozadí biblické zprávy o Boží smlouvě s Noemem. Ta lidem nabízela fyzické a duchovní osvobození a záchranu lidského pokolení.

Osnova lekce

- I. Hřích: nemoc předpotopního světa (neděle)
- II. Boží plán záchrany
 - Noe: věrný spolupracovník a misionář (pondělí)
 - Boží smlouva o záchraně (úterý)
 - Duha jako potvrzení této smlouvy (středa)
 - Záchrana „ostatku“ (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PANDEMIE HŘÍCHU

⁵I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvar jeho myslí i srdce je v každé chvíli jen zlý.

¹¹Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí. (Gn 6,5.11)

Osobní studium

Na konci svého stvořitelského díla Bůh řekl, že všechno „je velmi dobré“ (Gn 1,31). Po příchodu hříchu se to však změnilo – svět už nebyl „velmi dobrý“. Boží stvoření bylo narušeno hříchem a jeho neblahými následky. Za dnů Noema dosáhl odboj vůči Bohu obrovských rozměrů; zlo zničilo lidské pokolení. I když nám Bible nepodává detailní informace, vzpoura a provinění se tak rozšířily, že ani laskavý, trpělivý a odpouštějící Bůh to už nemohl tolerovat.

Jak se mohlo zlo tak rychle rozšířit? Podívejte se na události z předchozích kapitol (Gn 4–5) a přemýšlejte, co této tragické situaci předcházelo.

Situace popsaná ve verších Gn 6,5.11 se neobjevila zničením. Něco jí předcházelo.

lo. Tento strašný stav měl nějakou příčinu. Hřích a jeho důsledky byly stále horší a horší. Jedno zlo vedlo k dalšímu. Hřích se v žádném případě nepodobá ráně, která se postupem času zahojí. Právě naopak, jestliže ho nikdo nekontroluje, množí se a zvětšuje. Není spokojen, dokud všechno nenakazí a nezničí.

Nemusíme se ani moc snažit představit si život před potopou, abychom pochopili, jak tento princip funguje. Dnes to vidíme všude kolem nás.

Není divu, že Bůh hřích nenávidí. Není divu, že dříve či později bude hřích vyhlazen. Bůh lásky s ním nic jiného nemůže udělat.

Dobrou zprávou je, že i když Bůh chce odstranit hřích, hříšníky chce zachránit. A právě o tom je tato smlouva.

Aplikace

Potvrzují i tvoje zkušenosti rychlé šíření hříchu? Je možné jej zastavit? A pokud ne, má smysl se alespoň snažit o jeho „brzdění“?

NOE

⁸Ale Noe našel u Hospodina milost. ⁹Toto je rodopis Noeho: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem. (Gn 6,8.9)

Osobní studium

Co podle vás znamená, že Noe byl „muž spravedlivý“, „bezúhonný“ (dokonalý) a že „chodil s Bohem“? Jak takový život vypadá? Proč i tak úžasný člověk potřeboval Boží milost?

Není pochyb o tom, že Noe byl muž, který měl velmi blízký vztah s Bohem. Byl to člověk, se kterým mohl Bůh spolupracovat, který Boha poslouchal a důvěřoval mu. Proto ho Bůh mohl použít pro splnění svého

záměru a proto ho Petr v Novém zákoně nazval „kazatelem spravedlnosti“ (2Pt 2,5).

Slovo *milost* se v úvodním textu vyskytuje v Písmu poprvé. Je zřejmé, že má stejný význam jako v Novém zákoně, kde vyjadřuje milosrdnou, nezaslouženou Boží přízeň vůči hříšníkům. Musíme si proto uvědomit, že ať byl jakkoliv „spravedlivý“ a „bezúhonný“, stále byl hříšník, který potřeboval nezaslouženou přízeň svého Boha. V tomto smyslu se Noe neliší od nikoho z nás, kteří upřímně toužíme následovat svého Pána.

Aplikace

Mohlo by být také o tobě napsáno, že jsi „spravedlivý, bezúhonný a chodíš s Bohem“? V čem konkrétně cítíš potřebu Boží milosti?

SMLOUVA A ZÁCHRANA

Ale s tebou ustanovím svou smlouvu. Vejdeš do archy ty a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů. (Gn 6,18; ČSP)

Osobní studium

V tomto verši nacházíme základy biblické smlouvy, kterou Bůh uzavřel s lidstvem: Bůh a člověk spolu uzavřeli dohodu. Je to velmi jednoduché.

Jak je zřejmé na první pohled, zahrnuje v sobě smlouva více prvků. Zaprvé je to prvek poslušnosti ze strany člověka. Bůh říká Noemovi, že on a jeho rodina vstoupí do korábu. Svoji část smlouvy musí splnit. Kdyby to neudělali, smlouva by přestala být platná. A když je smlouva neplatná, jsou absolutně ztraceni, protože výhody smlouvy mohou využívat jen tehdy, když je smlouva platná a respektovaná.

Proč Bůh zdůrazňuje, že je to „jeho“ smlouva? (Gn 6,18; ČSP) V čem by byl rozdíl, kdyby ji nazval třeba „naší smluvní dohodou“?

Jakkoliv unikátní je tato situace, vidíme tu dynamický vztah mezi Bohem a člověkem, který je vyjádřen smlouvou. Tím, že ustanovil „svou smlouvu“ s Noemem, Bůh opět projevuje svoji milost. Ukazuje, že je ochotný být iniciativní a zachránit lidské bytosti od následků jejich hříchů. Na tuto smlouvu nesmíme nahlížet jako na spojení dvou rovnocenných „partnerů“, kde každý z nich je závislý na tom druhém. Mohli bychom říci, že i Bůh touto smlouvou „získává“. Je to však něco úplně jiného, než co získávají lidé. Jeho „zisk“ spočívá v tom, že těm, kteří ho milují, dá věčný život – což je jeho velké přání, pro které byl ochoten mnoho obětovat (Iz 53,11). Nechce nám to však říci, že Bůh získává stejným způsobem jako my i ty samé výhody, které ze smlouvy vyplývají pro nás. On je zachránce, my zachránění!

Aplikace

Na čem by, podle tebe, měl být založen vztah k Bohu, aby smlouva s ním měla význam?

DUHA – ZNAMENÍ SMLOUVY

¹²Dále Bůh řekl: „Toto je znamení smlouvy, jež kladu mezi sebe a vás i každého živého tvora, který je s vámi, pro pokolení všech věků: ¹³Položil jsem na oblak svou duhu, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemí. ¹⁴Kdykoli zahálím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, ¹⁵rozpomenu se na svou smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva. ¹⁶Ukáže-li se na oblaku duha, pohlédnu na ni a rozpomenu se na věčnou smlouvu mezi Bohem a veškerým živým tvorstvem, které je na zemi.“ ¹⁷Řekl pak Bůh Noemu: „Toto je znamení smlouvy, kterou jsem ustavil mezi sebou a veškerým tvorstvem, které je na zemi.“ (Gn 9,12–17)

Osobní studium

Jen málo přírodních úkazů je hezčích než duha. Kdo by si nepamatoval údivem a překvapením doširoka otevřené dětské oči při pohledu na krásné barvy duhy na obloze! Jako by to byla nějaká tajná brána do nebe. I nám dospělým se nejednou zatají dech při pohledu na neobyčejně krásnou souhru barev na obloze. Není divu, že i dnes používají duhu jako symbol různé subjekty, a to od politických organizací, kultů, rockových skupin až po cestovní kanceláře. Z fyzikálního hlediska vzniká duha odrazem a lomem slunečních paprsků v dešti. Tento nádherný oblouk jemných barev se dodnes dotýká citlivých strun našeho srdce a naši myslí. A to jistě Bůh chtěl.

Proč Bůh vybral právě symbol duhy? Co měla lidem připomínat? (Gn 9,12–17)

Bůh dal duhu jako znamení „své smlouvy“. Je zajímavé, že i v tomto případě používá slovo „smlouva“, neboť je použito v jiném smyslu než na ostatních místech. Na rozdíl od smlouvy s Abrahamem nebo smlouvy z hory Sínaj nejsou v tomto případě uvedeny žádné konkrétní závazky vyplývající pro ty, kterým má tato smlouva přinést užitek. Boží slova jsou adresována všem lidem a „živým tvorům“ (v. 15). Je to smlouva „pro pokolení všech věků“ (v. 12). Boží slova jsou univerzální a týkají se všech bez ohledu na to, zda se někdo rozhodne Boha poslouchat nebo ne. V tomto smyslu se výraz „smlouva“ nepoužívá na žádném jiném místě Bible. V ostatních případech se dotýká vztahu mezi Bohem a člověkem.

Aplikace

Jaký význam má pro tebe dnes, ve 21. století, když na obloze vidíš duhu? Vnímáš ji jen jako přírodní jev? Nebo jen jako připomínku dávného příběhu? Je s ní spojeno i nějaké poselství pro tebe, do dnešní doby?

ZŮSTAL JENOM NOE

Tak Bůh vyhladil vše živé z povrchu země od lidí až po zvěř, po plazy a po nebeské ptactvo, vše bylo smeteno ze země. Zůstal jenom Noe a to, co bylo s ním v arše. (Gn 7,23; ČSP)

Osobní studium

V tomto verši nacházíme první zmínku o konceptu „ostatku“ („pozůstatku“) v Písmu. Sloveso „zůstal“ pochází z kořene, který je ve Starém zákoně použit na místech, kde se v nějakém smyslu mluví o Božím „ostatku“.

- „Bůh mne poslal před vámi, aby zajistil váš ostatek na zemi a aby vás zachoval při životě pro veliké vysvobození.“ (Gn 45,7; ČSP)
- „Kdo zůstane na Sijónu a kdo zbude v Jeruzalémě, bude zván svatým, každý zapsaný k životu v Jeruzalémě.“ (Iz 4,3)
- „V onen den ještě podruhé vztáhne Pánovník ruku, aby získal pozůstatek svého lidu...“ (Iz 11,11)

V těchto případech slova vyznačená kurzívou souvisejí s výrazem „zůstat“ z Gn 7,23.

Jak rozumíš slovu ostatek na základě výše uvedených veršů? Jak souvisí smlouva s myšlenkou ostatku?

Při potopě se Stvořitel světa stal i Soudcem světa. S blížícím se celosvětovým soudem vznikla důležitá otázka, zda bude zničen všechen život na zemi, včetně všech lidí. A jestliže nezemřou všichni, kdo by měl zůstat na živu?

V tomto případě to byl Noe se svojí rodinou. Noemova záchrana úzce souvisela se smlouvou, kterou s ním Bůh uzavřel. Jejím původcem a vykonavatelem byl laskavý a milostivý Bůh. Jakkoliv důležitá byla jeho spolupráce s Bohem, přežili jen díky tomu, co pro ně Bůh učinil. Bez ohledu na smluvní závazky a na to, jak věrně a usilovně je Noe splnil, jeho jedinou nadějí byla Boží milost.

Aplikace

I v posledních dnech bude mít Bůh svůj ostatek. Jak rozumíš jeho poslání ve světle příběhu o Noemovi? Byl to člověk dokonalý? Jaký byl jeho vztah k druhým? Izoloval se od nich, nebo jim sloužil? V čem tě může inspirovat?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 7. kapitolu „Potopa“ (PP 90–104; NUD 36–42) a 8. kapitolu „Nový začátek“ (PP 105–110; NUD 43–45) v knize *Na úsvitu dějin*.

„Duha, přírodní fyzikální jev, byla vhodným symbolem Božího zaslíbení – už nikdy nezničit zemi potopou. Vzhledem k tomu, že klimatické podmínky země byly po potopě úplně odlišné, déšť ve většině částí světa nahradil předešlou blahodárnou rosou zavlažující zemi. Bylo však potřebné něco, co vždy, když začne pršet, zažene strach člověka. Duchovním pohledem vidíme v tomto přírodním úkazu Boží zjevení sebe (Ř 1,20). Duha je pro věřícího důkazem toho, že déšť přinese požehnání, ne celosvětovou zkázu.“ (1BC 265)

Otázky k rozhovoru

1. Jaký byl podle tebe hlavní důvod pro příchod potopy?
2. Noe varoval lidi před blížící se záhubou. Cílem jeho výstrah bylo pomoci lidem uvědomit si svůj problém, aby mohli být zachráněni. Jakou roli má mít „ostatek“ v závěru dějin?
3. Proč lidé často více milují tmu než světlo? (J 3,19; 12,42.43)

Shrnutí

V tomto úkolu jsme si všimli, že smlouvy, které Bůh uzavřel s Noemem, jsou prvními jasně vyjádřenými smlouvami v Bibli. Zjevují jeho laskavý zájem o lidskou rodinu a jeho touhu vstoupit do spásného vztahu s nimi. Bůh opětovně potvrdil svoji smlouvu s Noemem. Závazek, který z ní pro Noema vyplýval, ho chránil před všeobecným odpadnutím. Tato smlouva představovala pro něho a pro celou jeho rodinu záchranu před pustošícím soudem potopy.

„Toto znamení (duha) na oblacích je symbolem Boží milosti a dobroty k člověku. Slouží k tomu, aby se utvrdila víra všech a upevnila jejich důvěra v Boha. I přesto, že Bůh dopustil, aby byla země zničena potopou, ještě stále ji zahrnuje svým milosrdenstvím.“ (SR 71)

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____